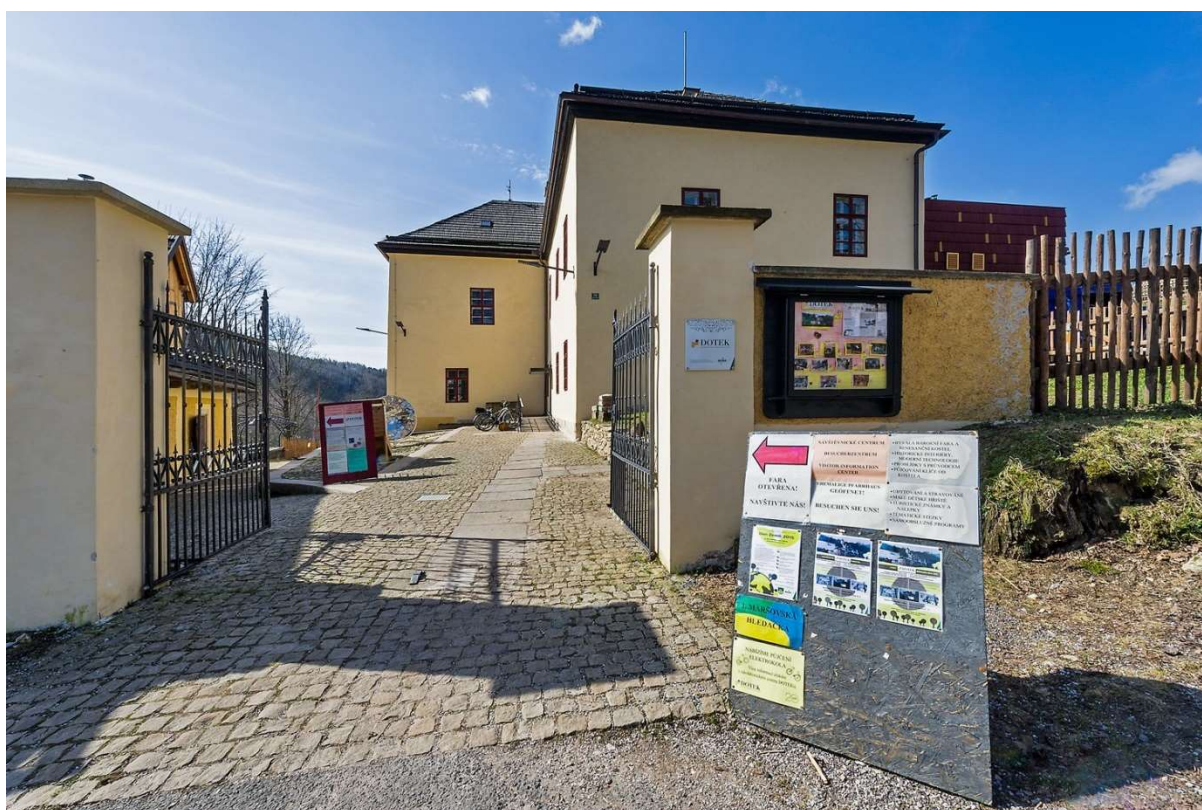

Středisko ekologické výchovy SEVER, Základní článek Hnutí Brontosaurus

Výroční zpráva 2017

Představujeme SEVER

Jde nám o věc - Jde nám o svět

Středisko ekologické výchovy SEVER bylo založeno v roce 1994.

Posláním Střediska ekologické výchovy SEVER je usilovat o prohloubení odpovědného jednání vůči přírodě a planetě i mezi lidmi navzájem a směřuje k udržitelnému životu prostřednictvím výchovy a vzdělávání, založených na „5P“:

- prožitku
- praktické činnosti
- participaci
- přímém kontaktu se světem okolo nás
- propojení různých oborů

V naší práci hrají klíčovou roli tyto **hodnoty**:

- udržitelnost (uvnitř i navenek - ve fungování organizace i okolního světa)
- příroda (příroda jsme my)
- vztahy (mezi lidmi, lidmi a přírodou, v přírodě)
- porozumění – vzdělávání/učení se, poznání, moudrost, naslouchání
- odpovědnost

Naším hlavním cílem je výchova, vzdělávání a osvěta pro děti, mládež a dospělé zejména v oblasti ekologické/environmentální výchovy, vzdělávání, osvěty a poradenství a výchovy, vzdělávání a osvěty pro udržitelný rozvoj.

Mezi naše hlavní činnosti patří vzdělávání dětí, mládeže, pedagogických pracovníků, dalších profesních a zájmových skupin i veřejnosti, pořádání osvětových a dobrovolnických akcí, realizace projektů, zaměřených na životní prostředí a péči o krajinu. Svůj program realizujeme na místní, krajské, celorepublikové i mezinárodní úrovni.

Spolek je zapsán ve spolkovém rejstříku pod spisovou značkou L 19005 u Krajského soudu v Brně. Sídlo SEVERu je v objektu památkově chráněném objektu bývalé fary v Horním Maršově, citlivě zrekonstruované na ekologicky šetrný dům - v domě DOTEK (Dům Obnovy Tradic, Ekologie a Kultury) na adrese Horská 175, Horní Maršov 542 26

IČO: 60153016 DIČ: CZ60153016

Webové stránky: <http://sever.ekologickavychova.cz/>

Společnost je plátcem DPH.

Vzděláváme děti a mladé lidi, žáky a studenty ve školách i ve volném čase

Základním, středním a mateřským školám nabízíme **krátkodobé i pobytové ekologické výukové programy** zaměřené na ochranu a poznávání přírody, ochranu životního prostředí, udržitelný rozvoj a udržitelný způsob života. Školy tyto programy využívají při výuce zejména při naplňování průřezových témat jako je Environmentální výchova, Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

v rámci školních vzdělávacích programů. Vzdělávání dětí a mladých lidí se snažíme vést především formami založenými na prožitku, praktické činnosti, jejich vlastní participaci a bezprostředním kontaktu se světem okolo nás. Programy SEVERu ročně zažije několik tisíc dětí a mladých lidí.

Programy realizované SEVERem v roce 2017:

Pobytové:

- 28 pro ZŠ v počtu 662 účastníků
- 13 pro SŠ v počtu 302 účastníků

Denní:

- 16 pro MŠ v počtu 294 účastníků
- 36 pro ZŠ v počtu 762 účastníků
- 4 pro SŠ v počtu 68 účastníků

Celkem:

41 pobytových výukových programů pro 962 účastníků a 56 krátkodobých výukových programů pro 1 124 účastníků.

Na kontakt s přírodou byly zaměřeny **kroužky, víkendovky a tábory**: kroužek Hrátky v přírodě, 2 turnusy letního tábora „Malý tábor pro malé děti“, podzimní tábor i zimní víkendovka.

Ve spolupráci s organizací INEX-SDA se uskutečnil **mezinárodní tábor pro mládež** v Domě obnovy tradic, ekologie a kultury - DOTEK, zaměřený na životní prostředí a rozvoj šetrné turistiky v Krkonoších. V programu byla dobrovolnická práce při údržbě areálu DOTEK, úpravě veřejného prostranství a managementu luk v okolí.

Vzděláváme vzdělavatele a podporujeme školy a vzdělávací instituce

Klíčovými tématy, jimž se SEVER nejvíce věnoval ve vzdělávání učitelů i dalších vzdělavatelů (lektorů, pracovníků v mimoškolním vzdělávání, DVPP apod.) a v podpoře škol a vzdělávacích institucí byly **místně zakotvené učení, výuka v přírodě a propojování environmentálního a rozvojového vzdělávání (vzdělávání pro udržitelný rozvoj)**.

Místně zakotvené učení SEVER rozvíjí a v ČR propaguje **v rámci dlouhodobého programu „Škola pro udržitelný život“**, který funguje od r.2004 a zapojuje školy ze všech krajů České republiky (www.skolaprozivot.cz). V roce 2016 realizovaly tyto školy několik desítek místních praktických projektů, při nichž žáci pomáhali místu, kde žijí, a zároveň rozvíjeli své kompetence pro udržitelný život. Podpoře učitelů v rámci programu „Škola pro udržitelný život“ sloužil čtvrtletní elektronický newsletter "Škola pro udržitelný život" a web www.skolaprozivot.cz.

Další rozvoj programu umožnilo několik grantů.

Pokračoval grant z OP VVV na projekt **„Mistři kolegiální podpory v oblasti přírodovědné gramotnosti“**, na němž spolupracují vzdělávací centrum TEREZA, školské zařízení pro environmentální vzdělávání Lipka Brno a Středisko ekologické výchovy SEVER. Projekt se zaměřuje kolegiální podporu pedagogů ze ZŠ a SŠ. Postupně se jej zúčastní 64 škol a přes 180 pedagogů, z toho třetina se bude ve spolupráci se SEVERem věnovat právě místně zakotvenému

učení. Poskytne zkušeným pedagogům podporu, aby působili jako pedagogičtí lídři a interní mentoři na svých školách a v regionu. Ve školách vznikají týmy pedagogů, kteří společně plánují, navštěvují se při výuce a reflektují ji, rozvíjí své zkušenosti s aktivními metodami výuky v přírodovědné oblasti a své dovednosti pro vedení a mentoring kolegů. Školy fungují jako centra kolegiální podpory nabízející vzdělávání, setkávání a podporu pedagogům z dalších škol.

Dalším pokračujícím projektem podpořeným ze stejného zdroje byl projekt „**CIVIS: zaostřeno na občanské a sociální kompetence**“, v němž SEVER rozvíjí místně zakotvené učení a program Škola pro udržitelný život. Realizují jej společně opět Lipka, Středisko ekologické výchovy SEVER Horní Maršov, TEREZA, ale také Člověk v tísni, NaZemi, Univerzita Hradec Králové a Masarykova univerzita Brno. Projekt se zaměřuje na rozvoj kompetencí k sociálně a environmentálně odpovědnému chování. Prostřednictvím společenství praxe a akčního výzkumu ověřuje na 35 zapojených školách účinné metodické přístupy (vedle čtyř dalších právě místně zakotvené učení), podporuje sdílení zkušeností mezi učiteli z praxe a akademiky z VŠ, pojmenovává hladiny klíčových kompetencí a identifikuje bariéry bránící zavádění metodik do škol. Součástí je série workshopů pro učitele zapojených škol.

Nově v roce 2017 zahájilo své projekty v rámci programu „Škola pro udržitelný život“ 12 škol a to mj. díky grantu „**Škola pro udržitelný život pomáhá obcím a městům s participativním plánováním místní Agendy 21**“ od Ministerstva pro místní rozvoj a grantu „**Mládež pro udržitelný život**“ z programu Erasmus+.

S postupy místně zakotveného učení a zároveň s metodou příběhové linie (Story Line Approach) pracuje i projekt **Školy pro šetrnou turistiku v KRNAP**, rovněž pokračující z roku 2016 a ukončený v květnu 2017. Do něj se zapojily čtyři skupiny žáků sedmých tříd ZŠ Komenského Trutnov, ZŠ Školní Vrchlabí a ZŠ Rokytnice nad Jizerou, celkem 60 žáků a 6 pedagogů. Žáci zjišťovali, jakým přínosem i zátěží je turismus pro Krkonoše a následně prakticky podpořili rozvoj udržitelné turistiky ve svém okolí – navrhli questy a stezky (<http://sever.ekologickavychova.cz/nove-krkonosske-stezky-vytvoreny-detmi/>). Projekt byl podpořen z Státního fondu životního prostředí.

Na **výuku v přírodě** i metodu místně zakotveného učení byl zaměřen projekt pro školy Hurá, ven do přírodní zahrady, jeho součástí byl i seminář pro zapojené učitele.

Díky podpoře MŽP a Libereckého kraje proběhl další ročník projektu **Modelové klimatické konference**. V tomto projektu SEVER dále rozvíjí metodiku simulovaných žákovských konferencí, žáci z 5 zapojených škol se po sérii vzdělávacích programů stali delegáty jednotlivých zemí na simulované konferenci OSN o klimatu a vyjednávali mitigační a adaptační opatření financovaná mezinárodním klimatickým fondem.

S podporou České rozvojové agentury jsme připravili a zahájili pilotní vzdělávací **kurz „Školní koordinátor vzdělávání pro udržitelný rozvoj“**. Proběhly dva ze 3 seminářů cyklu, který bude uzavřen v roce 2018. Zahájili jsme další (osmý) běh **Specializačního studia pro školní koordinátory EVVO** pro učitele z Královéhradeckého, Libereckého a Pardubického kraje. Proběhl jeho zahajovací seminář, dvěstěpadesátihodinový kurz bude pokračovat do léta 2018.

Učitelům jsme nabízeli také semináře „**Storytelling - jak vychovávat příběhem**“, „**Mindfulness - prevence stresu a vyhoření**“ či „**Čtenářská gramotnost v průřezových tématech a přírodovědných předmětech**“. Uspořádali jsme **seminář pro učitele a ředitele z jihlavských ZŠ**, kteří mají na starost environmentální výchovu. Vzdělávali jsme také lektory ekologické výchovy z celé ČR – pro SSEV Pavučina jsme uspořádali **třídenní lektorský modul**.

18. krajská konference EVVO „KAPraDí“ (Konzultace a praktické dílny) se zaměřila na udržitelný cestovní ruch, proběhla 3.-4. listopadu 2017 a zúčastnilo se jí na 80 účastníků z kraje i zajímavých lektorů a hostů. Ve dvou sériích praktických dílen konference poskytla účastníkům informace a náměty pro výuku v terénu ve školách i v mimoškolním vzdělávání. **9. regionální konference pro pedagogy mateřských škol Kapradíčko**, na téma „**Bez vody to nejde**“, zajištěná v rámci krajské koordinace EVVO proběhla 9. listopadu 2017.

Celkem prošlo semináři a kurzy přes 300 učitelů a dalších vzdělavatelů. Na SEVERu proběhly i **stáže pro studenty VŠ – budoucí učitele** (Univerzita Hradec Králové) v celkovém rozsahu 72 hodin.

Propagujeme ochranu životního prostředí a šetrnou turistiku

SEVER pořádá osvětové akce pro obyvatele i návštěvníky východních Krkonoš – např. oslavy **Dne Země** v Krkonoších, jejichž součástí byla tentokrát např. **Vycházka za divokou zeleninou**, 15. ročník ekofestivalu pod širou oblohou **DOTEKY**, **Víkend otevřených zahrad**, **Bramborový den**. A také oslavy některých tradičních svátků - Masopust, Martinská slavnost, Adventní dílny a výstava a Vánoční pobejtek.

Celoročně byl zájemcům k dispozici denně otevřený **infokoloniál (informační a návštěvnické centrum a prodejna místních produktů)** v Domě obnovy tradic, ekologie a kultury DOTEK. Infokoloniál nabízel informace, poradenství, prodej místních produktů, zážitkové stezky a questy v okolí, a také průvodcovské služby – jednak po areálu bývalé fary, včetně interaktivní hravé

expozice „Jak žít a přežít v přírodě i civilizaci“ a přírodní zahrady, jednak ve znovuotevřeném sousedním kompletně zrekonstruovaném renesančním kostele. Vznikly také nové **interpretační programy s průvodcem**, které byly nabízeny veřejnosti především v letní sezóně – „**Člověk a strom – století Wolfganga Wimmera**“ a „**Na návštěvě u Jozífka Hoffmanna**“.

Z programu Erasmus byly činnosti v interpretaci místního dědictví podpořeny grantem na projekt „Jak na interpretaci přírodního a kulturního dědictví“.

Vytváříme podmínky pro ekologickou výchovu a vzdělávání pro udržitelný rozvoj

SEVER na zakázku Královéhradeckého kraje v souladu s krajskou koncepcí a akčním plánem EVVO zajišťoval činnost **krajského koordinátora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Královéhradeckém kraji**. Poskytujeme široké spektrum služeb pedagogům, pracovníkům NNO, veřejnosti, veřejné správě a dalším skupinám, zajišťoval administraci **Poradního sboru pro EVVO**, nabízel konzultace a metodickou pomoc pro školy, střediska ekologické výchovy, obce, města a další zájemce, zabezpečoval přípravu a tisk **krajského bulletinu Ekoton** a **katalogu služeb EVVO v kraji**, umožňoval školám zapojení do projektů, podporoval realizaci výukových programů středisky ekologické výchovy na území kraje, organizoval konferenci Kapradí a Kapradíčko, spravoval databázi EVVO a webový portál pro ekologickou výchovu (<http://www.ekologickavychova.cz/>).

SEVER také úzce spolupracuje se Správou KRMAP, pracovníci správy byli zapojeni v realizaci některých vzdělávacích akcí či v projektu Školy pro šetrnou turistiku v KRMAP, zástupce SEVERu je členem Vědecké sekce rady KRMAP.

Na celostátní úrovni se zapojujeme do aktivit na rozvoj EVVO ve spolupráci s ostatními členskými středisky SSEV Pavučina, s MŽP, MŠMT či Radou vlády pro udržitelný rozvoj. V březnu 2017 jsme obsahově i organizačně zajišťovali ve spolupráci s MŠMT celostátní seminář pro pracovníky krajských úřadů, zodpovědnými za rozvoj ekologické/environmentální výchovy. Seminář v Domě obnovy tradic, ekologie a kultury byl zaměřen na vzdělávání o udržitelném turismu. Nadále úzce spolupracujeme (např. v rámci některých projektů) s Informačním střediskem OSN v Praze či Národní sítí zdravých měst. .

Ve spolupráci s Úřadem práce Trutnov jsme se zapojili do propagační akce **Týden vzdělávání dospělých**.

Finanční část

viz přílohy